LIETUVOS BANKO TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO DIREKTORIUS

SPRENDIMAS DĖL X. X. IR ADB „COMPENSA VIENNA INSURANCE GROUP" GINČO NAGRINĖJIMO

2026-07-27 Nr. 429-255
Vilnius

Lietuvos bankas gavo prašymą išnagrinėti vartojimo ginčą, kurio šalys yra X. X. (toliau – pareiškėjas) ir ADB „Compensa Vienna Insurance Group" (toliau – draudikas).

Sprendimo santrauka[1]

Ginčas kilo dėl draudiko sprendimo pareiškėjo dėl sutrikdytos kelionės patirtus nuostolius (toliau – Įvykis) pripažinti nedraudžiamuoju įvykiu. Įvertinus surinktus duomenis nustatyta, kad Įvykis įvyko dėl oro uosto darbuotojų streiko, todėl atitiko taikomose draudimo taisyklėse (toliau – Taisyklės)[2] *įtvirtinto nedraudžiamojo įvykio sąlygas.*

N u s t a t y t a:

Esminės faktinės kilusio ginčo aplinkybės

Draudikas su *Luminor Bank AS*, veikiančiu per skyrių Lietuvoje, sudarė Kelionių draudimo sutartį (toliau – draudimo sutartis), kuria buvo apdrausti pareiškėjo turtiniai interesai, susiję su dėl kelionės atšaukimo, nutraukimo, vėlavimo ir kelionės jungties praradimo atsiradusioms išlaidomis.

Pareiškėjas kreipėsi į draudiką, prašydamas kompensuoti išlaidas, patirtas dėl 2026 m. kovo 18 d. sutrikdytos kelionės maršrutu Berlynas – Varšuva – Vilnius.

Draudikas atsisakė kompensuoti pareiškėjo patirtas apgyvendinimo ir maitinimo išlaidas, nes nustatė, kad skrydis buvo atšauktas dėl oro uosto darbuotojų streiko, o tokia priežastis pagal draudimo sutarties sąlygas nėra laikoma draudžiamuoju įvykiu.

Draudikui netenkinus pareiškėjo pretenzijos, pareiškėjas kreipėsi į Lietuvos banką, prašydamas išnagrinėti kilusį ginčą.

Ginčo reikalavimai

Įpareigoti draudiką išmokėti 477,90 Eur[3] draudimo išmoką, atlyginančią dėl sutrikdytos kelionės patirtus nuostolius.

Ginčo šalių pateikti paaiškinimai

Pareiškėjas nurodė, kad draudikas netinkamai aiškino draudimo sutarties sąlygas. Pareiškėjo nuomone, bendroji išimtis dėl streiko negali paneigti Taisyklių specialiojoje dalyje aiškiai numatytos draudimo apsaugos skrydžio atšaukimo atveju.

Draudikas atsiliepime nurodė, kad Taisyklėse įtvirtintas baigtinis kelionės sutrikdymo (atšaukimo) priežasčių sąrašas, todėl draudimo apsauga taikoma tik skrydžių atšaukimui dėl oro sąlygų arba orlaivio techninės būklės. Kadangi nagrinėjamu atveju skrydis buvo atšauktas dėl streiko, Įvykis neatitinka draudžiamojo įvykio požymių ir atitinka vieną iš bendrųjų nedraudžiamųjų įvykių sąlygų.

K o n s t a t u o j a m a:

---

[1] Santraukoje pateikiamas tik trumpas nagrinėto vartojimo ginčo apibendrinimas. Norint suprasti ir (ar) įvertinti sprendime aptariamas aplinkybes, sprendimo dėl šio ginčo esmės pagrindus ir motyvus, būtina tinkamai susipažinti su viso sprendimo turiniu.

[2] „Luminor Bank" individualių kelionių draudimo sąlygų „VISA Gold" ir „Luminor Black" kredito kortelių vartotojų draudimui taisyklės, galiojančios nuo 2026 m. sausio 12 d.

[3] 386,15 Eur už nakvynę viešbutyje ir 91,75 Eur už maitinimą.

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 44 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Lietuvos bankas ginčo nagrinėjimo proceso metu neatlieka Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo 42[1] straipsnyje reglamentuotų patikrinimų, skirtų faktinėms aplinkybėms, susijusioms su Lietuvos banko priežiūrimo finansų rinkos dalyvio galimu Lietuvos banko kompetencijai priskirtų teisės aktų reikalavimų pažeidimu, nustatyti ir įvertinti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Teisinis vertinimas

Siekiant išspręsti tarp šalių kilusį ginčą, būtina įvertinti, ar ***draudikas pagrįstai atsisakė Įvykį pripažinti draudžiamuoju.***

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.987 straipsnyje nustatyta, kad draudimo sutartimi viena šalis (draudikas) įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką (premiją) sumokėti kitai šaliai (draudėjui) arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis.

CK 6.156 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas sutarčių laisvės principas leidžia sutarties šalims laisvai sudaryti sutartis ir savo nuožiūra nustatyti tarpusavio teises bei pareigas, jei tai neprieštarauja teisės aktams. Teisėtai sudaryta ir galiojanti sutartis jos šalims turi įstatymo galią (CK 6.189 straipsnio 1 dalį).

Draudimo sutartis, prie kurios, su banku sudaręs kortelės sutartį, prisijungė ir pareiškėjas, yra savanoriška, todėl draudikas tokio pobūdžio sutartyse gali savo nuožiūra pasiūlyti sąlygas, susijusias su teikiamos draudimo apsaugos apimtimi. Draudimo apsauga ir jos teikimo sąlygos nustatomos tiek draudiko parengtose draudimo rūšies taisyklėse, tiek draudimo liudijime aptartose individualiosiose sąlygose.[4]

Draudžiamasis įvykis apibrėžiamas kaip draudimo sutartyje nurodytas atsitikimas, kuriam įvykus draudikas privalo mokėti draudimo išmoką[5]. Nedraudžiamuoju įvykiu laikytinas atsitikimas, kai įvyksta į draudimo rizikos apibrėžtį patenkantis įvykis, tačiau šalys yra susitariusios, kad dėl konkrečių aplinkybių ir savitų aiškiai draudimo sutartyje nustatytų sąlygų šis įvykis nelemia draudiko pareigos išmokėti draudimo išmoką.[6] Taigi, draudiko prievolės išmokėti draudimo išmoką pagal įstatymuose nustatytą teisinį reglamentavimą ir draudimo sutartį atsiradimas siejamas su draudžiamojo įvykio fakto nustatymu, kai nėra nedraudžiamojo įvykio sąlygų (CK 6.987 straipsnis).[7]

Taisyklių VII skyriaus 2.3 papunktyje nurodyta, kad draudimo apsauga galioja įprastų skrydžių vėlavimo ar atšaukimo atvejais dėl oro sąlygų ar lėktuvo techninės būklės.

Taisyklių XI skyriaus 5 straipsnyje įtvirtinti bendrieji nedraudžiamieji įvykiai, kurių atveju draudikui nekyla pareiga mokėti draudimo išmokos. Pagal šias Taisykles neatlyginama jokia žala, nuostoliai ar išlaidos, tiesiogiai ar netiesiogiai susiję su, be kita ko, streikais (Taisyklių 5.5 papunkčio a) dalis).

Taisyklių XI skyriaus 5.4 papunktyje nurodyta, jog „Draudikas suteikia Draudimo apsaugą šiose individualiose sąlygose numatytais atvejais, kurie atsitinka Draudimo apsaugos galiojimo metu draudimo teritorijoje."

Iš Lietuvos bankui pateiktų duomenų nustatyta, kad pareiškėjo kelionė (skrydis maršrutu Berlynas – Varšuva – Vilnius) buvo sutrikdyta dėl oro uosto darbuotojų streiko. Tai kreipimesi į Lietuvos banką patvirtino ir pats pareiškėjas.

Pareiškėjas nesutikimą su draudiko sprendimu grindžia argumentu, kad skrydžio atšaukimo rizika yra įtvirtinta Taisyklių specialiojoje dalyje, todėl bendrojo nedraudžiamojo įvykio sąlyga dėl streiko nagrinėjamu atveju negali būti taikoma. Vertinant šiuos pareiškėjo argumentus, sutiktina

[4] Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. gegužės 22 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-283-695/2015 ir kt.
[5] Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo 2 straipsnio 33 punktas.
[6] Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. birželio 26 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-316/2013.
[7] Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. balandžio 19 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-215/2013.

su draudiku ir pažymėtina, kad sistemiškai bei lingvistiškai vertinant Taisyklių nuostatas, Taisyklių VII skyriaus 2.3 papunktyje įtvirtinto skrydžių vėlavimo ar atšaukimo draudžiamojo įvykio atveju draudimo apsauga yra ribojama dvejomis konkrečiomis priežastimis – oro sąlygomis ir lėktuvo techninė būkle. Taigi, Taisyklių VII skyriaus 2.3 papunktis negali būti interpretuojamas kaip savarankiškas, negali būti aiškinamas ir taikomas atsietai nuo Taisyklių 5.5 papunkčio a) dalies, bei Taisyklių XI skyriaus 5.4 papunkčio.

Atsižvelgiant į tai, nėra pagrindo nesutikti su draudiko išvada, jog Įvykis neatitinka nei vieno Taisyklėse įtvirtinto draudžiamojo įvykio požymių, tačiau atitinka Taisyklėse įtvirtinto nedraudžiamojo įvykio sąlygą.

Išvada

Nustačius, kad draudikui nekyla pareiga atlyginti pareiškėjo dėl sutrikdytos kelionės patirtų nuostolių, pareiškėjo reikalavimas atmetamas kaip nepagrįstas.

Šiame sprendime dėl esminių šalių išdėstytų argumentų ir nurodytų aplinkybių pasisakyta. Kiti šalių argumentai ir (arba) nurodytos aplinkybės neturi esminės reikšmės Lietuvos banko sprendimo teisėtumui ir pagrįstumui, todėl dėl jų Lietuvos bankas plačiau nepasisako. Lietuvos banko pareiga priimti motyvuotą sprendimą neturėtų būti suprantama kaip reikalavimas detaliai atsakyti į kiekvieną šalių argumentą ir (ar) teiginį.[8]

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo" 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio Lietuvos banko sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui, prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius Arūnas Raišutis

[8] Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2010 m. spalio 5 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-382/2010; 2010 m. gruodžio 20 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2010 ir kt.